

Stanovisko ke statusu zahraničních osob kolektivního investování působících v ČR po vstupu do EU

Účelem tohoto stanoviska je vyjádřit názor Komise na otázku statusu zahraničních osob kolektivního investování (dále jen „ZOKI“) působících v současnosti na území ČR, po vstupu do EU.

1. Výchozí situace

Všechny ZOKI podnikají na území ČR bez zřízení pobočky, tj. nabízejí cenné papíry svých fondů přímo nebo prostřednictvím třetí osoby koncovým investorům. Ve valné většině jsou distributory kontaktní banky podle § 35o zákona č. 248/1992 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o investičních společnostech a investičních fondech“) nebo sítě distributorů ve smyslu § 45 resp. 45a zákona č. 591/1992 Sb., o cenných papírech ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o cenných papírech“).

Všechny ZOKI podnikají na území ČR na základě povolení Komise uděleného podle § 35n a násl. zákona o investičních společnostech a investičních fondech. V povolení jsou zároveň stanoveny podmínky pro výkon činnosti v ČR. V rámci řízení o udělení povolení podle § 35n zákona o investičních společnostech a investičních fondech byly Komisi předloženy potřebné dokumenty pro udělení povolení. Většina ZOKI obdržela povolení pro činnost na území ČR na základě potvrzení jejich příslušného dozorového úřadu ze země EU o tom, že se jedná o UCITS fond, tedy fond založený v souladu s ustanoveními směrnice ES č. 85/611/EEC (dále jen „UCITS směrnice“).

2. Právní úprava v zákoně o kolektivním investování

Dne 1.5.2004 nabude účinnosti zákon č. 189/2004 Sb., o kolektivním investování, který je harmonizován s UCITS směrnicí. Zákon o kolektivním investování zavádí v oblasti kolektivního investování mj. princip jednotné licence (tzv. evropského pasu či pasportu) pro organismy kolektivního investování ze země EU.

Zákon o kolektivním investování v souladu se směrnicí UCITS rozlišuje

- a) oprávnění k veřejnému nabízení a distribuci jednotek standardních, tedy UCITS, fondů ze země EU na území ČR (tzv. produktový pasport či pasport produktu podle § 43 a § 44 zákona o kolektivním investování);
- b) oprávnění k poskytování služeb investiční společnosti ze země EU v ČR (tzv. služební pasport či pasport služby podle § 39 a 40 zákona o kolektivním investování).

Hodlá-li zahraniční investiční společnost nabízet a distribuovat cenné papíry UCITS fondu na území ČR, bude podle názoru Komise na našem území vykonávat službu, spočívající v

nabízení a distribuci cenných papírů tohoto fondu¹. To platí i v případě, kdy k nabízení a distribuci použije třetí osobu (čl. 6b odst. 5 UCITS směrnice). V takovém případě je tedy podle názoru Komise nutné, aby investiční společnost podstoupila příslušnou notifikační proceduru jak pro tzv. pasport produktu (podle § 43 zákona o kolektivním investování), tak pro tzv. pasport služby (podle pravidel stanovených právním řádem domovského státu a § 39 zákona o kolektivním investování).

3. Status ZOKI působících v ČR na základě povolení podle zákona o investičních společnostech a investičních fondech

Přechodná ustanovení zákona o kolektivním investování stanoví v § 136 odst. 12, že zahraniční fond kolektivního investování, který veřejně nabízí cenné papíry na území České republiky, uvede své postavení do souladu s tímto zákonem ke dni, ke kterému vstoupí v platnost smlouva o přistoupení České republiky k Evropské unii.

Po posouzení materiálních podmínek pro udělení povolení podle § 35n zákona o investičních společnostech a investičních fondech a podmínek pro tzv. pasport produktu podle § 43 a násl. zákona o kolektivním investování dospěla Komise k závěru, že jejich rozsah a obsah je v zásadě shodný. Odlišností jsou rozdílné požadavky na smlouvu s bankou (rozšíření oproti ZISIF o vydávání cenných papírů standardního fondu, výplatu při zrušení fondu a případné vyplácení výnosů z cenných papírů vydaných standardním fondem). Lze nicméně říci, že podmínky pro nabízení a distribuci cenných papírů fondů podle § 43 a násl. zákona o kolektivním investování Komise již jednou zkoumala v rámci udělování povolení podle zákona o investičních společnostech a investičních fondech. Proto lze uvést, že pro uvedení postavení zahraničního fondu kolektivního investování, který veřejně nabízí své cenné papíry na území ČR, do souladu se zákonem o kolektivním investování není nezbytné učinit ze strany dotčených subjektů žádný aktivní úkon vyjma doložení toho, že smlouva s bankou obsahuje náležitosti ve smyslu § 43 odst. 2 zákona o kolektivním investování. Komise také v rámci udělování povolení obdržela informace o zahraniční investiční společnosti (ve smyslu čl. 6b odst. 1 směrnice UCITS), které by jinak její domovský dozorový úřad předával Komisi v rámci standardní notifikační procedury podle § 40 odst. 1 zákona o kolektivním investování.

Komise proto nebude od ZOKI s formou UCITS fondů působících v ČR striktně formálně požadovat, aby podstoupily standardní notifikační proceduru jako v případě nově nabízených a distribuovaných UCITS fondů.

Postup Komise bude vůči ZOKI následující:

a) Oprávnění k nabízení a distribuci cenných papírů ZOKI v ČR (tzv. pasport produktu) bude následující:

1. Na základě komunikace s příslušnými dozorovými úřady Komise zajistí potvrzení o tom, že dotčený fond je UCITS. Nezíská-li Komise toto potvrzení od dozorového úřadu, vyžádá si jej prostřednictvím kontaktní banky přímo od ZOKI.

¹ K tomu viz např. recital č. 7 směrnice č. 2001/107/EC, novelizující UCITS směrnici: „With regard to collective portfolio management (management of unit trusts/common funds and investment companies), the authorisation granted to a management company authorised in its home Member State should permit the company to carry on in host Member States the following activities: to distribute the units of the harmonised unit trusts/common funds managed by the company in its home Member State; to distribute the shares of the harmonised investment companies, managed by such a company...“

2. Komise posoudí dokumentaci předloženou ZOKI v rámci udělování povolení podle § 35n a násl. zákona o investičních společnostech a investičních fondech a v rámci informační povinnosti. Komise se zaměří především na přezkoumání smluv s bankami, zda splňují požadavky kladené na smlouvu s bankou dle § 43 odst. 2 zákona o kolektivním investování (smlouvy by měly oproti úpravě zákona o investičních společnostech a investičních fondech nově zajišťovat i vydávání cenných papírů fondů, výplatu podílu v případě zrušení fondu a případně i výplatu výnosů z cenných papírů vydaných standardním fondem).
3. Shledá-li Komise tyto dokumenty a zejména smlouvu s bankou jako vyhovující ve smyslu § 43 zákona o kolektivním investování, bude dotčený fond považovat za zahraniční standardní fond podnikající na území České republiky podle § 43 zákona o kolektivním investování, a to ode dne, kdy bylo Komisi doručeno potvrzení o tom, že se jedná o fond UCITS, nejdříve však od 1.5.2004.
4. Neshledá-li Komise tyto dokumenty a zejména smlouvu s bankou jako vyhovující, bude příslušný fond považovat za speciální fond s povolením podle § 58 ve smyslu přechodného ustanovení § 136 odst. 6 zákona o kolektivním investování. Pokud ZOKI změní smlouvu s bankou tak, aby odpovídala požadavkům § 43 zákona o kolektivním investování, uplatní Komise poté postup podle bodu 3. a bude považovat příslušný fond za zahraniční standardní fond podnikající na území České republiky podle § 43 zákona o kolektivním investování ode dne doručení smlouvy s bankou.
5. Komise bude na své webové stránce (www.sec.cz) vést a průběžně aktualizovat seznam zahraničních fondů, které bude považovat za zahraniční standardní fondy podle § 43 zákona o kolektivním investování.
6. Bude-li Komise považovat ZOKI za zahraniční standardní fond podle § 43 zákona o kolektivním investování, jeho stávající povolení podle § 35n zákona o investičních společnostech pozbývá účinnosti a je nahrazeno jednotnou licenci. Stejným způsobem bude Komise pohlížet i na případná prohlášení, přísliby nebo deklarační obdobného charakteru, které zahraniční osoby kolektivního investování učinily před udělením povolení podle § 35n zákona o investičních společnostech a investičních fondech týkající se jejich činnosti.

Nutno zdůraznit, že výše uvedený postup není správním řízením podle zákona č. 71/1967 Sb. o správním řízení (správní řád) ve znění pozdějších předpisů. Výše uvedený postup také nijak neomezuje ZOKI v jejich právu provést notifikační proceduru v plném rozsahu podle § 43 zákona o kolektivním investování, pokud tyto budou chtít posílit svou právní legitimitu k působení na území ČR na základě jednotného evropského pasu.

b) Oprávnění investiční společnosti nabízet a distribuovat cenné papíry v ČR (tzv. pasport služby)

Investiční společnosti, jejichž UCITS fond v ČR bude Komise na základě výše uvedeného postupu považovat za zahraniční standardní fond podnikající na území České republiky podle § 43 zákona o kolektivním investování, nemusejí zvlášť podstupovat proceduru podle § 40 zákona o kolektivním investování. Komise již obdržela potřebné informace v rámci udělování

povolení ZOKI podle zákona o investičních společnostech a investičních fondech, jak je uvedeno výše. Komise v této souvislosti sdělí příslušnému dozorovému úřadu výše uvedený postup a svůj postoj k této problematice a zároveň mu oznámí, jaké investiční společnosti na území ČR působí (jako ZOKI).

Prezídium Komise schválilo dne 28.4.2004

Kontaktními osobami jsou:

Mgr. Libor Michálek, tel. 221 096 211, e-mail: libor.michalek@sec.cz
Ing. Ondřej Libosvár, tel. 221 096 212, e-mail: ondrej.libosvar@sec.cz